Ohutustehnika

Kinnitatud 05.11.2023 — MTÜ Rider juhatus · kehtib alates 05.11.2023 · redaktsioon nr 1

OHUTUS TALLIS

Tall on hobuse kodu, kus ta viibib suurema osa ööpäevast. Inimesed peavad käituma tallis nii, et nad hobuseid ei häirks ega ehmataks. Igaüks, kes tallis liigub, peab silmas pidama üldist korda ja turvalisust.

• Tallis tuleb käituda rahulikult, vältida jooksmist ja karjumist.

• Ole ettevaatlik esemetega, mis võivad hobuseid ehmatada: jalgrattad, lapsevankrid, vihmavarjud, välguga fotoaparaadid jne. Talli tulles jäta koerad koju!

• Alati tuleb jälgida, et talli vahel ega põrandal poleks tööriistu, kolu, varustust jms, mis põhjustaks ohtlikke olukordi. Ka lahtised uksed võivad hobusele põhjustada vigastusi.

• Tallis ja talli ümbruses peab olema väga ettevaatlik putukamürkide, umbrohutõrjevahendite ja muude kodukeemiatoodete kasutamisel.

• Katkisest varustusest, tehnikast, aedadest, tööriistadest ja tallitarvetest tuleb talli töötajatele kindlasti teatada esimesel võimalusel.

• Keelatud on hobuste juurde boksi või koplisse minemine ja hobuste väljaviimine ilma treeneri või hobuse omaniku loata.

• Tallis ja treeningul tuleb kanda vastavaid riideid ning jalanõusid. Hobuste juurde minekul pole lubatud kanda lahtiste varvastega jalanõusid.

• Hobust tohib boksist välja viia vaid valjastega või päitsetega, mille küljes on korde või sobiva pikkusega nöör.

• Hobuse boksist lahkudes kontrolli, et boksi uks oleks alati korralikult suletud.

• Suitsetamine on tallis rangelt keelatud, seda eriti tuleohutuse seisukohalt.

• Kui treener ja/või hobuseomanik lubab hobusele anda maiustusi (näiteks porgandit, õuna või suhkrut), siis tuleb seda anda täiesti avatud peopesalt, et hobune ei saaks kogemata sõrme hammustada. Kõige parem on siiski panna porgandid ja õunad hobusele künasse. Hobusele võib anda ka kuivatatud leiba (hoolikalt jälgides, et see mingil tingimusel hallitanud ei oleks). Värske leiva ja tooreste või väga hapuid õunu, mis saab tekkitada seedimishäireid.

OHUTUS HOBUSEGA TALLIST VÄLJUDES

Hobune on suur ja tugev loom. Hobust tallist välja viies lasub Sinul suur vastutus nii enda, hobuse kui ka kõrvalseisjate turvalisuse eest!

• Hobuse talutamisel pane turvalisuse eesmärgil alati kindad kätte!

• Hobust talutatakse käekõrval üldiselt vasakult poolt. Siiski oleks hea harjutada hobust ka paremalt poolt talutamisega, sest teatud olukordades võib sellest palju kasu olla. Vältida tuleb olukorda, kus hobune jääb talutajale selja taha.

• Talutamisel ei tohi endale mitte kunagi ratsmeid või jalutusnööri ümber käe või keha keerata või mässida. Hobused on ettearvamatud ning võivad sel moel äkilise tugeva tõmbega inimesele tõsiseid vigastusi põhjustada.

• Kui hobune satub paanikasse ja hakkab tugevalt vedama, siis tuleks võimaluse korral talle natuke järele anda ning ta uuesti järsu tõmbega korrale kutsuda. Jõuga vastu vedades läheb hobune veel rohkem paanikasse.

• Kui tekib äärmuslik olukord, kus hobust on võimatu kinni hoida, siis on ohutum ta lahti lasta ja mitte jääda talle ise järele lohisema. Hobune on oma massiga inimesest alati üle.

• Kui hobune on lahti pääsenud, peavad kõik läheduses olijad oma hobustega seisma jääma ning ootama kuni lahtine hobune on kinni püütud.

• Valjastega talutamine on alati turvalisem. Trenselvaljastega hobust talutades võetakse ratsmed üle kaela. Ratsmetest hoitakse kinni parema käega umbes 25 cm kauguselt lõua alt. Käsi on kergelt rusikas ja ratsmeid hoitakse nimetissõrmega lahus. Ratsmete otsa hoitakse vasaku käega, hobusest eemal.

• Kui hobusel on martingal või kangvaljad, siis ratsmeid üle kaela ei võeta, sel juhul võib jalutusnööri kinnitada vasakusse suulise rõngasse ja talutada nöörist. Kui talutad hobust koos ratsanikuga seljas, kasuta alati jalutusnööri, mis on kinnitatud vasakusse suuliserõngasse.

• Päitsetega talutamisel peab alati kasutama jalutusnööri. Kui hobune on äkiline, võib kasutada ketiga jalutusnööri ning paigaldada kett üle hobuse nina. Nööri võib panna ka suhu, jälgides, et hobuse suud sellega ei vigastata.

• Enne liikumise alustamist seisa hobuse õlaga kohakuti. Liikuma saab hobuse kerge ergutava häälitsusega. Vajadusel võib vasakus käes oleva stekiga kergelt anda ka märguande sadulavööst tahapoole. Talutades kõnni energiliselt hobuse õlast veidi eespool, jälgides siiski kogu aeg hobust.

• Talutades ära lase kunagi hobusel teiste hobustega ninasid kokku panna. Selle tagajärjel võib üks hobune teist ootamatult lüüa või hammustada ning sealjuures talutajat vigastada.

• Talutades hobust läbi kitsaste kohtade (näiteks ukseaugud), ole ettevaatlik, et sadul või hobune ise kinni ei jääks. Seetõttu tõstetakse sadulaga talutamisel alati jalused üles. Eriti kitsastest kohtadest läbiminekul võid liikuda hobuse ees tagurpidi mõlema käega ratsmetest kinni hoides.

• Kõik uksed tuleb avada korralikult ning vahekäigud tuleb hoida kolust ja tööriistadest puhtad, sellega väldime ohtlikke olukordi!

• Hobuse boksi viimisel tuleb alati hobuse ees ise boksi astuda, mitte kunagi lasta teda sinna enda ees.

• Ükski hobune pole meelsasti üksi, mõnedele hobustele on see suureks probleemiks. Seda tuleb hobuse tallist välja viimisel kindlasti silmas pidada. Üksi jäämisega tuleb noori hobuseid harjutada

pikkamööda.

• Ettevaatlik tuleb olla ka siis, kui üksteise järel talutatakse mitut hobust. Ohutu vahe on kaks hobusepikkust (5 m).

• Täkkude, noorte ja probleemsete hobustega tegelemisel peab ohutusnõudeid järgima eriti hoolikalt, seda peaksid tegema ainult kogenud hobuseinimesed.

• Ümbritsevaid inimesi tuleb varakult informeerida hobuse võimalikust probleemsest käitumisest ning sellesse informatsiooni tuleb suhtuda täie tõsidusega. Näiteks kui hobune lööb, siis sõlmitakse platsil ja maneežis sõites talle sabasse punane lint – sellest hobusest tuleb teiste hobustega eemale hoida.

• Hobuse käekõrval söötmist peaks tehtama päitsete ning jalutusnööriga, sealjuures hoolikalt jälgides, et hobune jalutusnööri peale ei astuks.

OHUTUS TREENINGUL

Maneeži kasutamise reeglid tagavad, et ratsutajatel oleks võimalik maneežis treenida ja harjutada koos, turvaliselt ja üksteist segamata. Reegleid tuleb järgida kõigil.

• Maneežis viibides (nii hobuse seljas olles, kordetades ja hobust talutades) peaksid kõik isikud kandma korralikult kinnitatud hästiistuvat kolmepunktilise kinnitusega turvakiivrit. Turvakiivri kandmine on tungivalt soovitav ka treenerile, sellega näitab treener head eeskuju oma õpilastele.

• Ratsutaja turvavarustuse hulka kuulub ka spetsiaalne turvavest, mille kasutamine on eriti oluline algajate ratsanike jaoks aga samuti ka kogenud ratsutajatel hüppetreeningul, maastikul ning noorte hobustega sõites.

• Ratsutades tuleb kanda kontsaga saapaid, et vältida jala jalusesse kinni jäämist.

• Enne maneeži sisenemist ja uste avamist hüüab sisseastuja nii, et kõik maneežis olijad kuuleksid: “Ettevaatust” Kui ta saab vastuseks “Uks on vaba”, on ukse avamine ohutu ja see hoiab ära hobuse ehmumisest tulenevad õnnetused. Sama kehtib ka maneežist lahkumisel. Treeningu ajal tuleb hoida maneeži uksed kinni, et vältida õnnetusi juhuslikult lahti saanud hobustega.

• Hobuste ja ratsanike turvalisuse nimel tuleb maneež ja ratsaväljak hoida vaba igasugu masinatest, kolust, tööriistadest jms.

• Rangelt on keelatud koerte lahtilaskmine maneeži sel ajal, kui seal on hobused.

• Hobuse varustuse kontrollimine, sadulavööde pingutamine, sadulasse istumine ning sadulast mahatulemine toimub alati maneeži keskel, mitte raja peal.

• Ohutuse tagamiseks tuleb maneežis alati hoida teiste hobustega piisavat pikivahet (ca 3–4 m) ja vähemalt kolme sammu pikkust külgvahet (ca 2,5 m). Rusikareeglina peaks rivis ratsutades nägema oma hobuse kõrvade vahelt eelmise hobuse tagumisi kapju.

• Sammu käivad ja peatunud ratsutajad ei tohi takistada traavi ja galoppi sõitvaid ratsanikke. Peatuda või sammule tuleks jääda alles pärast rajalt sisse keeramist.

• Ringil olevad ratsanikud annavad alati teed rajal liikuvale ratsanikule. Sama kehtib ka siis, kui ratsanikud liiguvad erinevates suundades.

• Kui vastassuunas sõitvad ratsanikud kohtuvad rajast seespool, siis mööduvad nad teineteisest kumbki paremalt poolt, nagu maanteeliikluses.

• Hobuseid võib maneežis või ratsaväljakul kordetada ainult siis, kui kõik kohal viibivad ratsutajad sellega nõus on. Kordetada ei tohiks ratsutamistreeningu ajal ega siis, kui väljakul on rohkem kui kolm hobust.

• Kui Sinu hobune on ettearvamatu või niisama vallatus tujus, siis hoiata sellest eelnevalt teisi maneežikasutajaid.

• Kui maneežis hobune lahti saab, siis peavad kõik ratsanikud rajast seespool seisma jääma. Kui olukord ohtlikuks muutub, siis peaksid kõik hobuse seljast maha tulema.

• Takistusi ja nende osi hoitakse väljaspool maneeži või ratsaväljakut. Pärast takistuste kasutamist tuleb nad väljakult eemaldada. Kui takistused erandkorras väljakule jäävad, siis tuleb nad hoolikalt väljaku keskele asetada.

• Hüpata tohib ainult treeneri juuresolekul ning mitte kunagi üksinda maneežis olles.

Kinnitatud: MTÜ Rider juhatus
05.11.2023

allkiri / digitaalselt allkirjastatud